

EKOLOJİ TEMELLİ EĞİTİM: EKOLOJİK OKUR-YAZARLIK

“Çocuk ve doğa hareketi şu temel fikirden güç alıyor: Doğadaki çocuk, soyu tehlike altında olan bir türdür ve çocukların sağlığı ile Yeryüzü'nün sağlığı birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.”
Richard Louv

200 YILLIK EĞİTİMİNE ALTERNATİF ÇÖZÜM: EKOLOJİ EĞİTİMİ

Okul öncesi ve okul çağı dönemi, çocukların bilgi ve becerilerinin temellerinin atıldığı dönemdir. Bebekler dünyaya geldiklerinde çevrelerini duyuları yoluyla tanımaya ve keşfetmeye başlar. Bebekler için her şey merak konusudur ve bu merakları onları çevrelerini incelemeye ve araştırmaya yöneltir. Örneğin, bebek eline aldığı bir nesneye bakar, ona dokunur, sesini dinler ve ağızına götürür. Yürümeye başladıklarında ise artık çocuklar çevrelerini rahatça araştırmaya başlar.

Ekoloji temelli eğitimin en önemli eğitim aracı doğadır. Doğa'da bulunan her canlı ve cansız obje çocuk eğitiminde duyuşsal, bilişsel ve fiziksel eğitimin bir parçasıdır. Çocuklar çiçekleri, yaprakları ve çeşitli kabukları toplamaktan hoşlanırlar, yakın çevrelerindeki hayvanların hareketleri onların ilgisini çeker. Böylece bu dönemde çocuklar fen ve doğa etkinlikleriyle ilgili ilk deneyimlerini kazanmaya başlar. Özellikle "çevrelerindeki gözlemleri sonucu suyun üstünde neler durur, neler batır, böcek zemin üzerinde nasıl yürür, herhangi bir yüzeye nasıl tırmanır?" gibi sorulara cevap arar, tahminlerde bulunur ve araştırırlar.

Küçük çocuklar çevrelerini araştırır, geçirdikleri bazı yaşantılar sonucu bilgiler edinir ve böylece yeni şeyleri öğrenmek için bir temel oluştururlar.

EKOLOJİ TEMELLİ EĞİTİM İLE ÇOCUĞUN KAZANIMLARI

Çocuklar çevrelerini tanımaya başladıkça zihinlerinde farklı kavramlar geliştirirler. Ekoloji eğitimi kapsamında hazırlanan doğa etkinlikleri, çocukların doğal meraklarından yararlanılarak, onların çevrelerini ve doğayı gözlem yapma, araştırma ve tanımlarına, düşüncelerini açıklığa kavuşturmalarına, sorular sormalarına yardım eden çalışmalar olarak tanımlanabilir. Ayrıca çocuklar grup içinde iş birliği, yardımlaşma, paylaşma, sorumluluk alma gibi sosyal değerleri de kazanır.

Doğa çalışmaları çocukların gelişimlerine yardım etmesi, onların hayata karşı tavırlarında değişiklikler meydana getirmesi, davranışlarını etkilemesi, ilgi alanlarını genişletmesi, onlara, daha etkili düşünme yollarını öğretmesi, problem çözme yeteneklerini geliştirmesi açısından önemlidir.

Okul öncesi eğitiminde fen ve doğa ile ilgili konular; insanlar, hayvanlar, bitkiler, vücudumuz, sağlığımız, besinler, hava ve hava olayları, su ve diğer sıvılar, toprak, kayalar, basit yeryüzü şekilleri, yer çekimi, uzay, madde, ışık, ses, kuvvet-hareket-enerji, ısı-sıcaklık, batma-yüzme, cansız varlıklar, keşifler enerji, mevsimler, doğa olayları, dünyamız gibi konuların çocukların ilgisini her zaman çekmesi, fen ve doğa etkinlikleri içinde bu konulara yer verilmesi gerektiğini gösteriyor.

ANNE VE BABALARIN EKOLOJİ EĞİTİMDEKİ ROLÜ

Doğa etkinliklerinde anne ve babaların rolü önemlidir. Anne ve babalar bilime karşı meraklı, olumlu tutum içinde birer kişiliğe sahip olmalıdır. Çocuklara kalıp bilgi vermek yerine zengin bir ortam hazırlamalıdır. Uygulamalar esnasında çocukları ile iletişim içinde olmalı, her çocuğun etkinliğe aktif olarak katılmasını sağlamalıdır. Çocuklara, doğa etkinlikleri ile ilgili sorular sormaları için ortam hazırlamalıdır. Çocukların sorularını yanıtız bırakmamalı, doğru yanıtlar vermeli ya da birlikte bulmaya çalışmalıdır. Bu etkinlikler esnasında ebeveynler çocuklarla beraber araştırır; onlarla beraber gözler ve inceler. Toplanan yaprak, çiçek, taş, deniz kabukları ev içerisinde belirli alanlarda sergilenmeli; bazı hayvanlar evde beslenmeli (örneğin tavşan, civciv gibi ev içerisinde belli yaşlara kadar beslenmesi kolay olan hayvanlar çocuklar ile birlikte etkileşim haline sokulmalı; solucan yuvası, karınca gözlem evi gibi alanlar oluşturarak çocukların canlıların büyüme ve davranışlarını gözlemlemeleri sağlanabilir.); çocuklarla beraber hava ve mevsim değişimleri gözlemlenmelidir. Bazen ebeveynlerin çocuklara sorular sorması, onların düşüncelerini açığa kavuşturmasını sağlamalıdır.

DOĞADA OYNAYAN ÇOCUKLAR DAHA YARATICI

“Açık havada zaman geçirmenin çocuklara yararları” üzerine büyük bir araştırma başlatan Filedelfiya Çocuk Hastanesi, Gastroenteroloji ve Beslenme Bölümü doktorlarından Dr. Burdette ve Whitaker, düzenli olarak açık havada oynama şansı verilen çocukların sadece fiziksel açıdan gelişmediklerin, aynı zamanda hayal güçlerinin de daha kuvvetli, daha yaratıcı ve işbirliğine daha yatkın çocuklar olduklarını ifade ediyorlar. Yale Üniversitesi Doğa Bilimi Profesörlerinden Dr. Kellet konuyla ilgili yapılan araştırmaların açık havada, doğada düzenli olarak zaman geçiren çocukların stressiz ve dikkat süreleri daha uzun çocuklar olduğunu söylüyor.

AÇIK HAVA BAĞIŞIKLIK SİSTEMİMİZ İÇİN HAYATI ÖNEM TAŞIYOR

Yine buna ek olarak bazı araştırmalar açık havada ışığın, bağışıklık sistemimiz için hayati önem taşıyan ve biyolojik saatimizi ayarlayan, beynin bir parçası olan epifiz bezini uyararak bizim mutlu olmamızı sağladığını da gösteriyor. Açık havada ışık, vitamin D sentezi sağlayan etkisiyle öğrenmeyi ve üretkenliği artırıyor.

Öğrenmekten zevk alan, heyecan duyan, meraklı, araştırmacı, gözlem yapan, çözümler üretebilen, doğa ve diğer tüm zekâ alanlarını aktif şekilde kullanabilen, daha sağlıklı, yaratıcı, stressiz, mutlu, çevre ve doğaya önem veren çocuklar yetiştirebilmek için biz eğitimcilerin, anne ve babaların çocukları doğayla buluşturması ve doğayla bağ kurmalarını sağlaması gerekmektedir. İçerde hiç çocuk kalmasin! Onları açık havaya çıkarın, hem de bugün ŞİMDİ.

SİZ ÇOCUĞUNUZLA NELER YAPABİLİRSİNİZ?

Evinizde bir “harikalar sandığı” olsun ve her bulduğunuzu (meşe palamodu, çam kozalağı, avokado tohumu...) içine atın, özelliklerini keşfedin, Latince isimlerini öğrenin. Bir doğa günlüğü tutun, her günün bir resmini çizin ve bir sonraki gün için hayal kurun. Bir ağacı evlat edinin ya da aileniz için bir ağaç diki, ona her gün sarılın. Evinizde geri dönüşüm seferberliği başlatın. Yeniden kullanılabilir cam, metal, kâğıt, plastik gibi materyalleri ayrı

ANKARA TİCARET BORSASI

RAPORLAR

ayrı biriktirin ve geri dönüşüm kutularına atın. Bir sebze bahçesi oluşturun. Hasada gidin. Kuş gözlemcisi olun. Taş toplayın. En küçük çocuklar bile taş, kabuk ve fosil toplamayı sever. Yerli bitki ve hayvanları yaşamınıza dâhil edin. Bahçenizde ya da balkonunuzda yerli bitkiler yetiştirin ve onların bakımını yaparken çocuklarınız ile birlikte hareket edin.

KAYNAK : [APELASYON](#)

Macun Mah. 171. Sokak No:4 06105 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 327 00 00 Faks: 0 312324 08 57 – Başkanlık Özel Kalem Md : 0 312 310 47 74 – 75 -76
Genel Sekreterlik : 0 312 311 01 04 Web: www.ankaratb.org.tr
e-posta :info@ankaratb.org.tr

